

Feliu Formosa

Visat núm. 2
(octubre 2006)
per Antoni Martí

Feliu Formosa va néixer el 1934, i va començar a publicar poesia el 1973, amb *Albes breus a les mans*. L'any 2005, *A contratemps* i *El somriure de l'atzar*, dos volums dels seus diaris, constitueixen les darreres de les seves publicacions, amb el detall afegit que entre l'un i l'altre li va ser atorgat el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Una ocasió més en què la seva trajectòria literària i teatral ha estat reconeguda, malgrat la seva invisibilitat, modesta, sempre sorpresa de trobar-se observada —val a dir, admirada— per molts lectors i, a més a més, lectors d'una determinada mena, també invisibles.

Perquè un fil invisible lliga aquestes dates, gèneres i formes, i travessa totes les seves publicacions fent-ne una meditació permanent que demostra una unitat essencial. Aquesta unitat no es troba exempta, però, de punts d'inflexió, com el que representa la relació amb la mort en *Cançoner* (1976) o en el primer volum d'*El present vulnerable*, (1979); o com el que impliquen, d'una manera complementària però diferent, *Si tot és dintre* (1980), i *Darrere el vidre* (2004), volums més d'autoobservació en la poesia que de poesia reunida.

La unitat de l'obra de Feliu Formosa es deu a una interrogació única sobre l'escriptura i la necessitat que existeixi, que travessa tots els seus llibres, des del 1972, fins als poemes més recents, fins a les darreres pàgines dels seus diaris, fins a les traduccions publicades o que encara s'estan fent. Això ho confirma, per exemple, la forma que van prendre a *Darrere el vidre* els llibres i els poemes. Curiosament, el que en un temps havien estat uns llibres, i s'havien estructurat d'una manera diferent del recull de 1980, el 2004 reprenen si fa no fa la seva ordenació primera, però alguns poemes han estat modificats. Queda molt clar que la distància que hi ha entre «Sóc amic de la tarda d'hivern que em disposa al poema / i he sabut finalment que el poema mateix no pot ser» (*Llibre de les meditacions*, 1973; dins *Si tot és dintre*) i «Sóc amic de la tarda d'hivern que em disposa al poema / i he sabut finalment que el poema mateix no té fi» (*Llibre de les meditacions*, versió de *Darrere el vidre*) no es mesura filològicament; no és una variant, ni una reescriptura, sinó una escriptura que encara es desenvolupa, que encara es busca, s'espera. Feliu Formosa va començar a mesurar una impaciència el 1972, i encara li creix entre les mans, com una espera.

Una espera sense temps, però feta de temps, tot tenint-lo present, com a present. Els seus primers diaris, *El present vulnerable* (1979), començats el 1973 i marcats per la mateixa ferida que *Cançoner*, van ser també trasbalsats per una altra també de molt punyent: la traducció, precisament en aquells mateixos anys, dels *Diaris de Franz Kafka* (1979). De Kafka és també la darrera de les seves traduccions, els *Aforismes de Zürau*. I en aquest sentit, aquella autoobservació apresada de Kafka torna a manifestar-se, com aleshores, en els darrers diaris, i segurament en els que encara

resten inèdits.

L'activitat teatral, l'esforç diari en la traducció, el nocturnari de la seva espera del poema, la vida quotidiana, els viatges fugaços com les paraules que els narren, els retrats, els amors, les morts, els poemes dels altres, els altres... constitueixen una meditació permanent que es pot concretar en un poema, en una traducció, en una anotació de diari, en un relat breu. Tot plegat són instants que Feliu Formosa escriu, encara: per donar-los tot el seu temps.